
En Joan Rosals i Corretjer

Ha mort nostre car amic Rosals en 15 d'abril d'enguany; hem perdut un company, un entusiasta excursionista, un atent naturalista.

Va entrar a formar part de nostra INSTITUCIÓ en 7 de maig de 1905, essent president de la mateixa Mn. N. Font i Sagué; sa tasca ha sigut molt intensa.

Fou un fidel i constant company en totes les excursions que foren realitzades en temps de Mn. Font a qui acompanyà en gaire bé totes les exploracions espeleològiques. En 1906 fou nomenat Bibliotecari i en 1911 fou distingit amb el càrrec de Conceller primer, càrrec per al que havia sigut novament el·legit enguany.

La bondad de son caràcter i son tracte sempre amable i falaguer contribuïren notablement a que adquirís una auriola de simpatia entre tots els qu'ens preciàvem d'ésser sos amics.

Les energies que li deixaven lliures ses ocupacions socials, les consagrà a la literatura, essent un dels més ardorosos promotors de la llengua universal «Esperanto» el símbol de la qual, l'estrella verda, ostentava sempre; essent membre de la Junta nomenada amb ocasió del Congrés Internacional celebrat a Barcelona.

Però la seva activitat fou dedicada amb preferencia a l'estudi de les ciències naturals, en especial a tota cosa de nostra regió. Bona prova en son les moltes comunicacions i notes seves, que enriqueixen els volums de nostra Institució. Sa especialitat fou l'estudi dels moluscos, publicant lluminosos treballs referents a la fauna malaco-

lògica terrestre i marina de Catalunya (1). Ses aficions paleontològiques i mineralògiques foren suaument infiltrades per Mn. Font. Nostre museu posseeix bon nombre d'exemplars deguts a sa lliberalitat i constància. Ses comunicacions geològiques no foren menys interessants (2).

Contribuí amb sos entusiasmes a despertar les aficions naturalistes entre els mestres i mestresses catalans. Molts són els museus escolars que organitzà determinant els exemplars que nostres mestres recollien. Sa generositat era tan gran que no'n tenia prou amb determinar, sinó que cedia molts de sos exemplars per a enriquir les petites col·leccions. Havia verament adquirit un renom popular molt gran. En 1908 assistí al Congrés de Naturalistes Espanyols celebrat a Saragoça on presentà un treball en esperanto.

(1) 1909.—«Alguns moluscs no citats en el recent treball de D. Llorens Tomàs». Butll. any VI n.º 8-9, pàgs. 100-103.

1910.—«Notes sobre Malacologia subterrànea». Butll. any VII, n.º 2, pàgs. 20-22.

1912.—«Sobre la *Helicigona lapicida* Lin. i sa varietat *Andorrica* Bourq». Butll. any IX, pàgs. 100-101.

1912.—«Moluscs marítims Barcelonins». Butll. any IX, n.º 7, pàgs. 121-126.

1913.—«Fauna malacològica de Salou». Butll. any X, n.º 4, pàgs. 60-63.

1913.—«Notes sobre Malacologia catalana: I. Presència de la *Helicella Pyramidata* Drap. a Catalunya; II. Més noves sobre Malacologia subterrànea; III. Alguns moluscs dels voltants de Terrassa». Butll. any X, n.º 6, pàgs. 81-90.

1913.—«Moluscs terrestres i fluvials de Guardiola (Alt Bergadà)». Butll. any X, n.º 7, pàgines 106-109.

1914.—«Notes malacològiques. Catàlec dels moluscs vivents en el terme de S. Feliu del Llobregat». Butll. any XI, n.º 3, pàgs. 41-51.

1914.—«Aclaració als moluscs terrestres i fluvials de Guardiola». Butll. any XI, n.º 7, pàgines 127-130.

1914.—«Contribució a la fauna malacològica de la Vall d'Anoia.—Moluscs de Capellades». Butll. any XI, n.º 8, pàgs. 143-145.

1914.—«Impresions d'una excursió científica.—Notes malacològiques i paleontològica». Butll. any XI, n.º 9, pàgs. 150-158.

1915.—«D'una sortida pels voltants de Barcelona: I. Presència del *Bulinus obscurus* Müll a Sarrià». Butll. any XII, n.º 3, pàg. 48.

1916.—«Regió litoral del baix Llobregat.—Variacions en la fauna malacològica de l'estany de Remolà». Butll. any XII, n.º 2, pàgs. 31-33.

1916.—«Moluscs terrestres i fluvials de Torroella de Montgrí». Volúm de Treballs de la I. C. d'H. N., pàgs. 33-52.

(2) 1908.—«Contribució a la fauna paleontològica i braquiopòdica del Garumnià de Berga». Butll. any V, n.º 2, pàgs. 30-31.

1914.—«Presència de la *Dialoga* en els voltants de Barcelona».

1916.—«Presència de la *Lidita* en el terreny eocènic del Pirineu». Butll. any XIII, n.º 5, pàgs. 72-73.

1916.—«Nota paleontològica i La Foradada de Vallvidrera». Bull. any XIII, n.º 7, pàgines 119-125.

Ha sigut president de la secció de Geologia del Centre Escursionista de Catalunya.

Va pendre part activa també en els Congressos excursionistes catalans de Manresa i Tarragona, on portà la representació de l'INSTITUCIÓ.

Aquesta hermosa flor de nostre jardí s'és esfullada, preguem al Senyor no sols per éll sinó perquè fassi brotar altres flors que donguin tants saborosos fruits!

JOSEP R. BATALLER, PVRE.

Barcelona, 5-V-1917.

Monstruositat en la espiga esporangífera de
Equisetum maximum Lam.
(E. Telmateya Ehrh.)

per

JOAQUIM M.^a DE BARNOLA, S. J.

No són pas poques ni menys gens variades les monstruositats que hom coneix d'aquesta especie; moltes d'elles breument descrites per En M. Goldschmidt (1) en son follet *Tabellen zur Bestimmung der Pteridophytenarten, - Bastarde un - Formen Deutschlands, Oesterreichs und der Schweiz*; però no'n trovem descrita cap a que pugui, ni tan sols aproximadament, ésser referida la d'un exemplar recollit en la excursió verificada el penúltim dijous d'Abril a Vallvidrera, en el Barranc de la Font dels Pins, l'aigua de la qual devalla

---

(1) Cassel, 1901.